

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

17 декември 2020 година *

„Преюдициално запитване — Свободно движение на хора — Член 45 ДФЕС — Гражданство на Съюза — Директива 2004/38/ЕО — Право на пребиваване за повече от три месеца — Член 14, параграф 4, буква б) — Търсеци работа лица — Разумен срок, предоставен на търсещото работа лице, за да може да се запознае с подходящите за него предложения за работа и да вземе мерките, които да му позволят да бъде наето на работа — Изисквания, наложени от приемащата държава членка на търсещото работа лице през този срок — Условия за правото на пребиваване — Задължение лицето да продължава да търси работа и да има реален шанс да бъде наето на работа“

По дело C-710/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Conseil d'État (Държавен съвет, Белгия) с акт от 12 септември 2019 г., постъпил в Съда на 25 септември 2019 г., в рамките на производство по дело

G. M. A.

срещу

État belge,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: J.-C. Bonichot, председател на състава, R. Silva de Lapuerta (докладчик), заместник-председател на Съда, L. Bay Larsen, M. Safjan и N. Jääskinen, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за G. M. A., от A. Valcke, адвокат,
- за белгийското правителство, от L. Van den Broeck, C. Pochet и M. Jacobs, в качеството на представители, подпомагани от F. Motulsky, адвокат,
- за датското правителство, от M. Wolff и J. Nymann-Lindegren, в качеството на представители,

* Език на производството: френски.

- за полското правителство, от В. Majczyna, в качеството на представител,
- за правителството на Обединеното кралство, от Z. Lavery и S. Brandon, в качеството на представители, подпомагани от K. Apps, barrister,
- за Европейската комисия, от D. Martin, В.-R. Killmann и E. Montaguti, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание на 17 септември 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 45 ДФЕС, членове 15 и 31 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56), както и на членове 41 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между G. M. A. и État belge (белгийската държава) относно отказа на последната да признае на G. M. A. право на пребиваване за повече от три месеца на територията на Белгия като търсецо работа лице.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображение 9 от Директива 2004/38 гласи:

„Гражданите на Съюза следва да имат право на пребиваване в приемащата държава членка за период не по-дълъг от три месеца, без да зависят от никакви условия или формалности, освен изискването да притежават валидна лична карта или паспорт, без да се засяга по-благоприятното третиране, приложимо по отношение на търсещите работа лица, както се отчита от практиката на Съда на Европейските общности“.

- 4 Съгласно член 6, параграф 1 от тази директива:

„Гражданите на Съюза имат право на пребиваване на територията на друга държава членка за срок до три месеца без никакви условия или формалности, освен изискването да притежават валидна карта за самоличност или паспорт“.

- 5 Член 7, параграфи 1 и 3 от посочената директива предвижда:

„1. Всички граждани на Съюза имат право да пребивават на територията на друга държава членка за срок, по-дълъг от три месеца, ако те:

- a) са работници или самостоятелно заети лица в приемащата държава членка; или

- б) притежават достатъчно средства за себе си и за членовете на семейството си, с цел да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване и притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава членка; или
- в) – са записани в частно или държавно учебно заведение, акредитирано или финансирано от приемащата държава членка въз основа на нейното законодателство или административна практика, с основната цел да преминат курс на обучение, включително професионално обучение, и
 - притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава членка и убедят съответните национални власти, посредством декларация или други равностойни средства, избрани от тях, че притежават достатъчни финансови средства за себе си и за членовете на семейството си, с цел да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване; или
- г) са членове на семейството, придружаващи или присъединяващи се към гражданин на Съюза, който отговаря на условията, посочени в букви а), б) или в).

[...]

3. За целите на параграф 1, буква а) гражданин на Съюза, който вече не е работник или самостоятелно заето лице, запазва статуса си на работник или самостоятелно заето лице при следните обстоятелства:

- а) той/тя временно не е в състояние да работи поради болест или злополука;
- б) той/тя се намира в надлежно регистрирана принудителна безработица, след като е бил/а зает/а в продължение на повече от една година и се е регистрирал/а като търсещо работа лице в съответното бюро по труда;
- в) той/тя се намира в надлежно документирана принудителна безработица, след като е изтекъл срочен трудов договор със срок по-кратък от една година или след като е станал/а принудително безработен/на през първите дванадесет месеца и се е регистрирал/а като търсещо работа лице в съответното бюро по труда. В този случай статусът на работник се запазва за не по-малко от шест месеца;
- г) той/тя започне професионално обучение. Освен ако той/тя не е принудително безработен/а, запазването на статуса на работник изисква обучението да бъде свързано с неговата/нейната предишна заетост“.

6 Член 8 от същата директива налага редица административни формалности на категориите лица, посочени в член 7 от нея.

7 Член 14, параграфи 1, 2 и 4 от Директива 2004/38 гласи:

„1. Гражданите на Съюза и членовете на техните семейства притежават правото на пребиваване, предвидено в член 6, дотогава, докато не се превърнат в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка.

2. Гражданите на Съюза и членовете на техните семейства притежават правото на пребиваване, предвидено в членове 7, 12 и 13, дотогава, докато отговарят на условията, посочени в тези членове.

[...]

4. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2 и без да се засягат разпоредбите на глава VI, мярката експулсиране не може в никакъв случай да се предприеме по отношение на граждани на Съюза или членове на техните семейства, ако:

[...]

б) гражданите на Съюза са влезли на територията на приемащата държава членка, за да търсят заетост. В този случай гражданите на Съюза и членовете на техните семейства не могат да бъдат експулсирани, докато гражданите на Съюза могат да представят доказателства за това, че продължават да търсят заетост и за това, че имат реален шанс да бъдат наети на работа“.

Белгийското право

8 Член 39/2, параграф 2 от Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Закон от 15 декември 1980 г. за влизането, пребиваването и установяването на чужденци на територията на страната и извеждането им от нея (*Moniteur belge* от 31 декември 1980 г., стр. 14584), в редакцията му, в сила към момента на настъпване на фактите по главното производство (наричан по-нататък „Законът от 15 декември 1980 г.“), предвижда:

„Съветът [по споровете във връзка с режима на чужденците (Белгия)] се произнася с решения по други жалби за отмяна, подадени на основание съществено процесуално нарушение или нарушение на формални изисквания, установени като условие за действителност, превишаване на власт или злоупотреба с власт“.

9 Съгласно член 40, параграф 4 от Закона от 15 декември 1980 г.:

„Всеки гражданин на Съюза има право да пребивава в Кралството в продължение на повече от три месеца, ако отговаря на условието, предвидено в член 41, [първа алинея], и:

1° ако е работник или самостоятелно заето лице в Кралството или ако влиза в Кралството, за да търси работа, докато може да докаже, че продължава да търси работа и има реален шанс да бъде наето на работа;

[...]“.

10 Съгласно член 50 от Arrêté royal sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Кралски указ за влизането, пребиваването и установяването на чужденци на територията на страната и извеждането им от нея) от 8 октомври 1981 г. (*Moniteur belge* от 27 октомври 1981 г., стр. 13740):

„§ 1. Гражданин на Съюза, който предвижда да пребивава повече от три месеца на територията на Кралството и докаже, че е гражданин на Съюза, съгласно член 41, [първа алинея] от [Закона от 15 декември 1980 г.], подава до общинската администрация по местопребиваването си искане за издаване на удостоверение за регистрация чрез документ, който съответства на образеца по приложение 19.

[...]

§ 2. При подаване на искането или не по-късно от три месеца след подаването му гражданинът на Съюза [...] трябва да представи следните документи:

[...]

3° лице, търсещо работа:

- a) удостоверение за вписване към компетентната служба по заетостта или копие от кандидатури за работа; и
- b) доказателства, че има реален шанс да бъде наето на работа предвид личното положение на заинтересованото лице, по-специално получените дипломи, евентуалните завършени или предвидени професионални обучения и продължителността на периода на безработица;

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 11 На 27 октомври 2015 г. G. M. A., гръцки гражданин, подава искане за издаване на удостоверение за регистрация в Белгия като търсещо работа лице, за да получи право на пребиваване за повече от три месеца в тази държава членка, в съответствие с член 50, параграф 1 от Arrêté royal sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Кралски указ за влизането, пребиваването и установяването на чужденци на територията на страната и извеждането им от нея). Датата, на която G. M. A. е влязъл на територията на посочената държава членка, не става ясна от акта за преюдициално запитване.
- 12 На 18 март 2016 г. това искане е отхвърлено с решение на Office des étrangers (Служба за чужденците, Белгия, наричана по-нататък „Службата“) на основание, че G. M. A. не отговаря на изискванията на белгийското законодателство, за да се ползва с право на пребиваване за повече от три месеца (наричано по-нататък „решението на Службата“). Всъщност според Службата представените от G. M. A. документи не позволяват да се предположи, че той има реален шанс да бъде нает на работа на територията на Белгия. Ето защо посочената служба разпорежда на G. M. A. да напусне територията на страната в срок от 30 дни от връчване на посоченото решение.
- 13 С решение от 28 юни 2018 г. Conseil du contentieux des étrangers (Съвет по споровете във връзка с режима на чужденците, Белгия, наричан по-нататък „ССЕ“) — юрисдикцията, компетентна да разглежда като първа инстанция споровете относно законосъобразността на решенията на Службата, отхвърля жалбата, подадена от G. M. A. срещу решението на Службата.
- 14 Вследствие на това G. M. A. подава касационна жалба до запитващата юрисдикция, Conseil d'État (Държавен съвет, Белгия), като твърди, на първо място, че съгласно член 45 ДФЕС, тълкуван с оглед на решение от 26 февруари 1991 г., Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), държавите членки са длъжни да предоставят „разумен срок“ на търсещите работа лица, идващи от друга държава членка, за да могат тези лица да се запознаят с подходящите за тях предложения за работа и да вземат необходимите мерки, за да бъдат наети на работа. Посоченият срок не можел в никакъв случай да бъде по-кратък от шест месеца, както следвало по аналогия от член 7, параграф 3 във връзка с членове 11 и 16 от Директива 2004/38.
- 15 Освен това през целия посочен срок търсещото работа лице не било длъжно да доказва, че има реален шанс да бъде наето на работа.

- 16 На второ място, G. M. A. изтъква, че след приемането на решението на Службата, а именно на 6 април 2016 г., е назначен в Европейския парламент като стажант. Това обстоятелство доказвало, че G. M. A. е имал реален шанс да бъде нает на работа и следователно е можел да се ползва от право на пребиваване за повече от три месеца.
- 17 Като не взел обаче предвид назначаването на G. M. A., ССЕ нарушил членове 15 и 31 от Директива 2004/38 и членове 41 и 47 от Хартата. Всъщност от тези разпоредби следвало, че юрисдикциите, компетентни да осъществяват контрол за законосъобразност на административно решение относно правото на пребиваване на гражданин на Съюза, трябва да извършат изчерпателна преценка на всички релевантни обстоятелства и да вземат предвид всички доведени до знанието им факти, дори те да са настъпили след постановяване на съответното решение.
- 18 С оглед на тези съображения G. M. A. твърди, че ССЕ не е трябвало да прилага националната процесуалноправна разпоредба, с която членове 15 и 31 от Директива 2004/38 са транспонирани неправилно в белгийското право, а именно член 39/2, параграф 2 от Закона от 15 декември 1980 г., въз основа на който тази юрисдикция не е взела предвид назначаването му като стажант след постановяването на решението на Службата.
- 19 Запитващата юрисдикция счита, че решаването на спора в главното производство зависи от тълкуването от Съда на член 45 ДФЕС, на членове 15 и 31 от Директива 2004/38 и на членове 41 и 47 от Хартата. Всъщност, ако тези разпоредби трябва да се тълкуват в предложението от G. M. A. смисъл, същият е трябвало да се ползва от право на пребиваване за повече от три месеца на територията на Белгия.
- 20 При тези обстоятелства Conseil d'État (Държавен съвет) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Трябва ли член 45 [ДФЕС] да се тълкува и прилага в смисъл, че приемащата държава членка е длъжна, първо, да предостави разумен срок на търсещото работа лице, за да може то да се запознае с подходящите за него предложения за работа и да вземе необходимите мерки, за да бъде наето на работа, второ, да приеме, че срокът за търсене на работа не може в никакъв случай да бъде по-кратък от шест месеца и, трето, да разреши на търсещото работа лице да остане на територията ѝ през целия този срок, без да изисква същото да представи доказателства, че има реален шанс да бъде наето на работа?
- 2) Трябва ли членове 15 и 31 от Директива [2004/38] и членове 41 и 47 от [Хартата], както и общите принципи на предимство на правото на Съюза и на полезно действие на директивите, да се тълкуват в смисъл, че в рамките на производство по жалба за отмяна на решение, с което се отказва признаването на право на пребиваване за повече от три месеца на гражданин на Съюза, националните юрисдикции на приемащата държава членка са длъжни да вземат предвид нови обстоятелства, настъпили след постановяване на решението на националните органи, когато тези обстоятелства могат да доведат до промяна в положението на съответното лице, която вече не допуска ограничаване на правото на пребиваване на същото лице в приемащата държава членка?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 21 В самото начало следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда задачата на последния е да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. С оглед на това при необходимост Съдът трябва да преформулира въпросите, които са му зададени. Формалното посочване от национална юрисдикция в преюдициален въпрос на някои разпоредби от правото на Съюза не е пречка Съдът да даде на тази юрисдикция всички насоки за тълкуване, които могат да бъдат полезни за решаване на делото, с което е сезирана, независимо дали ги е посочила във въпросите си (решение от 23 април 2020 г., Land Niedersachsen (Предходен релевантен трудов стаж), С-710/18, EU:C:2020:299, т. 18).
- 22 В случая, макар с първия си въпрос запитващата юрисдикция да иска тълкуване само на член 45 ДФЕС, следва да се отбележи, че член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38 се отнася конкретно до търсещите работа лица. Всъщност съгласно тази разпоредба мярка експулсиране не може да се предприеме по отношение на граждани на Съюза, ако, от една страна, са влезли на територията на приемащата държава членка, за да търсят работа в нея, и от друга страна, могат да докажат, че продължават да търсят работа в нея и имат реален шанс да бъдат наети на работа.
- 23 Ето защо следва да се приеме, че с първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 45 ДФЕС и член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38 трябва да се тълкуват в смисъл, че приемащата държава членка е длъжна да предостави разумен срок на търсещото работа лице, за да може то да се запознае с подходящите за него предложения за работа и да вземе необходимите мерки, за да бъде наето на работа, че този срок не може в никакъв случай да бъде по-кратък от шест месеца и че през този срок приемащата държава членка може да изисква търсещото работа лице да представи доказателства, че търси работа и има реален шанс да бъде наето на работа.
- 24 На първо място, що се отнася до въпроса дали приемащата държава членка е длъжна да предостави „разумен срок“ на търсещите работа лица, за да могат те да се запознаят с подходящите за тях предложения за работа и да вземат необходимите мерки, за да бъдат наети на работа, следва да се отбележи, че понятието „работник“ по смисъла на член 45 ДФЕС има самостоятелно, присъщо на правото на Съюза значение и не трябва да се тълкува ограничително (решение от 21 февруари 2013 г., N., С-46/12, EU:C:2013:97, т. 39). По-специално лице, което действително търси работа, трябва да се квалифицира като „работник“ (вж. в този смисъл решение от 19 юни 2014 г., Saint Prix, С-507/12, EU:C:2014:2007, т. 35).
- 25 Следва също така да се отбележи, че свободното движение на работници е част от основите на Съюза и следователно разпоредбите, в които е прогласена тази свобода, трябва да се тълкуват разширително. По-специално ограничителното тълкуване на член 45, параграф 3 ДФЕС би намалило реалните шансове на гражданин на държава членка, който търси работа, да намери такава в другите държави членки и следователно би лишило тази разпоредба от полезното ѝ действие (вж. в този смисъл решение от 26 февруари 1991 г., Antonissen, С-292/89, EU:C:1991:80, т. 11 и 12).
- 26 От това следва, че свободното движение на работници включва правото на гражданите на държавите членки да се движат свободно на територията на другите държави членки и да пребивават там с цел търсене на работа (вж. в този смисъл решение от 26 февруари 1991 г., Antonissen, С-292/89, EU:C:1991:80, т. 13), като законодателят на Съюза кодифицира това право в

член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38. В това отношение следва да се отбележи, че полезното действие на член 45 ДФЕС е гарантирано, доколкото законодателството на Съюза или, при липса на такова — законодателството на държава членка, предоставя на заинтересованите лица разумен срок, който им позволява да се запознаят на територията на приемащата държава членка с предложенията за работа, отговарящи на професионалната им квалификация, и ако е необходимо, да вземат съответните мерки, за да бъдат наети на работа (вж. в този смисъл решение от 26 февруари 1991 г., Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, т. 16).

- 27 Поради това следва да се приеме, че приемащата държава членка е длъжна да предостави на търсещите работа лица разумен срок, който им позволява да се запознаят на територията на посочената държава членка с предложенията за работа, отговарящи на професионалната им квалификация, и ако е необходимо, да вземат съответните мерки, за да бъдат наети на работа.
- 28 На второ място, що се отнася до продължителността на този срок, следва да се припомни, първо, че съгласно член 6 от Директива 2004/38 всички граждани на Съюза имат право на пребиваване на територията на друга държава членка за срок до три месеца без никакви условия или формалности, освен изискването да притежават валидна карта за самоличност или паспорт.
- 29 От своя страна член 7 от тази директива предвижда случаите, в които гражданин на Съюза може да се ползва с право на пребиваване за повече от три месеца.
- 30 Следва също така да се припомни, че член 14, параграфи 1 и 2 от тази директива предвижда условията, при които гражданите на Съюза могат да запазят правото на пребиваване, предвидено в член 6 или в член 7 от нея.
- 31 По-специално съгласно член 14, параграф 1 от Директива 2004/38 заинтересованите лица разполагат с правото на пребиваване, уредено в член 6, докато не се превърнат в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка. Член 14, параграф 2 от тази директива предвижда по-специално че гражданите на Съюза и членовете на техните семейства имат право на пребиваване за повече от три месеца, докато отговарят на условията, предвидени в член 7 от същата директива.
- 32 Както следва от точка 22 от настоящото решение обаче, именно член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38, предвиждащ дерогация от параграфи 1 и 2 от същия член, се отнася конкретно до търсещите работа лица.
- 33 Следователно член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38 определя конкретно условията, от които зависи запазването на правото на пребиваване на гражданите на Съюза, които напускат своята държава членка по произход с намерението да търсят работа в приемащата държава членка. Тази разпоредба обаче, която законодателят на Съюза е приел, за да бъдат кодифицирани изводите, направени в решение от 26 февруари 1991 г., Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), отнасящо се до правото на пребиваване на търсещите работа лица, основано на член 45 ДФЕС, урежда пряко и правото на пребиваване на гражданите на Съюза, които имат качеството на търсещо работа лице, както следва по-специално от точка 52 от решение от 15 септември 2015 г., Alimanovic (C-67/14, EU:C:2015:597).
- 34 Ето защо, когато гражданин на Съюза влезе на територията на приемаща държава членка, за да търси работа там, от датата на регистрацията му като търсещо работа лице правото му на пребиваване се урежда от член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38.
- 35 Следва обаче да се отбележи, че видно от текста на член 6 от Директива 2004/38, тази разпоредба се прилага без разлика за всички граждани на Съюза, независимо от намерението, с което влизат на територията на приемащата държава членка. Следователно, дори когато

гражданин на Съюза влиза на територията на приемаща държава членка с намерение да търси работа там, през първите три месеца правото му на пребиваване се урежда също от член 6 от Директива 2004/38.

- 36 При това положение през тримесечния срок, предвиден в тази разпоредба, от една страна, на този гражданин не може да се налага друго условие освен изискването да притежава валиден документ за самоличност.
- 37 От друга страна, следва да се приеме, че разумният срок, посочен в точка 27 от настоящото решение, започва да тече от момента, в който съответният гражданин на Съюза реши да се регистрира като търсещо работа лице в приемащата държава членка.
- 38 Второ, що се отнася до възможността да се определи какъв минимален период от време съответства на разумен срок, следва да се отбележи, че в това отношение не е посочено нищо в член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38.
- 39 При това положение най-напред е важно да се припомни, че видно от точка 26 от настоящото решение, този срок трябва да позволи да се гарантира полезното действие на член 45 ДФЕС.
- 40 На следващо място, в точка 21 от решение от 26 февруари 1991 г., Antonissen (С-292/89, ЕУ:С:1991:80), макар да не определя какъв минимален период от време съответства на разумен срок, Съдът постановява, че срок от шест месеца, считано от влизането на територията на приемащата държава членка, като разглеждания по делото, по което е постановено това решение, видимо не може да застраши посоченото полезно действие.
- 41 На последно място, в този контекст следва да се вземе предвид целта на Директива 2004/38, която е да се улесни упражняването на основното и лично право на движение и пребиваване, пряко предоставено на гражданите на Съюза с член 21, параграф 1 ДФЕС, и да се укрепи това право (вж. в този смисъл решение от 11 април 2019 г., Tarola, С-483/17, ЕУ:С:2019:309, т. 23).
- 42 С оглед на тези съображения следва да се приеме, че срок от шест месеца, считано от датата на регистрация, по принцип не изглежда недостатъчен и не застрашава полезното действие на член 45 ДФЕС.
- 43 На трето място, що се отнася до задълженията, които приемащата държава членка може да наложи на търсещото работа лице през същия този разумен срок, видно от точка 22 от настоящото решение, от текста на член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38 следва, че мярката експулсиране не трябва да се предприема по отношение на търсещото работа лице, ако то представи доказателства, че продължава да търси работа и че има реален шанс да бъде наето на работа. Тази разпоредба възпроизвежда по същество принципа, произтичащ от точка 21 от решение от 26 февруари 1991 г., Antonissen (С-292/89, ЕУ:С:1991:80), съгласно който заинтересованото лице не може да бъде принудено да напусне територията на приемащата държава членка, ако след изтичането на разумен срок представи доказателства, че „продължава да търси работа и има реален шанс да бъде наето на работа“.
- 44 Тъй като, за да не бъде принудено да напусне територията на приемащата държава членка, търсещото работа лице следователно трябва „да продължи“ да търси работа след изтичането на този разумен срок, от това следва да се направи изводът, че още през посочения срок приемащата държава членка може да изисква то да търси работа. През посочения срок обаче тази държава членка не може да изисква заинтересованото лице да докаже наличието на реален шанс да бъде наето на работа.

- 45 Това тълкуване се потвърждава от обстоятелството, че след като целта на такъв разумен срок, както е видно от точка 27 от настоящото решение, е да се даде възможност на търсещото работа лице да се запознае с предложенията за работа, отговарящи на личната му квалификация, и да вземе съответните мерки, за да бъде наето на работа, то едва след изтичането на такъв срок компетентните национални органи могат да преценят дали заинтересованото лице продължава да търси работа и има реален шанс да бъде наето на работа.
- 46 Така едва след изтичането на този разумен срок търсещото работа лице е длъжно да представи доказателства не само че продължава да търси работа, но и че има реален шанс да бъде наето на работа.
- 47 Органите и юрисдикциите на приемащата държава членка следва да преценят доказателствата, представени в тази връзка от съответното търсещо работа лице. В това отношение тези органи и юрисдикции трябва да извършват цялостен анализ на всяко релевантно обстоятелство, например, както отбелязва генералният адвокат в точки 75 и 76 от заключението си, обстоятелството, че търсещото работа лице се е регистрирало в националната служба, която отговаря за търсещите работа лица, че установява редовно контакт с потенциални работодатели, като им изпраща кандидатури, или пък че се явява на събеседвания за работа. При извършването на тази преценка посочените органи и юрисдикции трябва да вземат предвид условията на националния пазар на труда в сектора, отговарящ на личната квалификация на съответното търсещо работа лице. За сметка на това обстоятелството, че това лице е отказало предложения за работа, които не отговарят на професионалната му квалификация, не може да се взема предвид, за да се приеме, че то не отговаря на условията по член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38.
- 48 В случая от изложените по-горе съображения следва, че към момента, в който е подал искане за издаване на удостоверение за регистрацията му като търсещо работа лице, а именно 27 октомври 2015 г., G. M. A. е трябвало да разполага най-малко с разумен срок, през който белгийските органи могат единствено да го задължат да докаже, че търси работа.
- 49 От сведенията, с които разполага Съдът, обаче е видно, че решението на Службата да откаже на G. M. A. право на пребиваване за повече от три месеца на територията на Белгия е взето на основание, че доказателствата, представени от същия в подкрепа на искането му, не са годни да удостоверят, че той е имал реален шанс да бъде нает на работа.
- 50 При това положение следва да се констатира, че член 45 ДФЕС и член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38 не допускат национална правна уредба, която предвижда такова условие за търсещо работа лице, намиращо се в положение като това на G. M. A.
- 51 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори по следния начин:
- член 45 ДФЕС и член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38 трябва да се тълкуват в смисъл, че приемащата държава членка е длъжна да предостави разумен срок на гражданин на Съюза — като този срок започва да тече от момента, в който гражданинът на Съюза се регистрира като търсещо работа лице — за да може той да се запознае с подходящите за него предложения за работа и да вземе необходимите мерки, за да бъде нает на работа,
 - през този срок приемащата държава членка може да изисква търсещото работа лице да представи доказателства, че търси работа. Едва след изтичането на посочения срок тази държава членка може да изисква търсещото работа лице да докаже не само че продължава да търси работа, но и че има реален шанс да бъде наето на работа.

По втория въпрос

- 52 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали членове 15 и 31 от Директива 2004/38, членове 41 и 47 от Хартата, както и принципите на предимство и на полезно действие, трябва да се тълкуват в смисъл, че в рамките на производство по жалба срещу решение, с което се отказва предоставянето на право на пребиваване за повече от три месеца на търсещо работа лице, юрисдикциите на приемащата държава членка са длъжни да упражняват пълен съдебен контрол и да вземат предвид обстоятелства, настъпили след постановяване на посоченото решение, когато тези обстоятелства може да доведат до промени в положението на търсещото работа лице и да обосноват предоставянето на посоченото право на пребиваване.
- 53 От отговора на първия въпрос следва, че през разумния срок, посочен в точка 51 от настоящото решение, органите на приемащата държава членка не може да задължават съответното търсещо работа лице да докаже, че има реален шанс да бъде наето на работа. Така, доколкото в случая с решението на Службата на G. M. A. са наложени задължения, които са в противоречие с член 45 ДФЕС и с член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38, не е необходимо да се проверява дали юрисдикциите на приемащата държава членка трябва да вземат предвид обстоятелства, настъпили след постановяване на това решение, за да признаят на жалбоподателя в главното производство право на пребиваване като търсещо работа лице.
- 54 При това положение не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По съдебните разноски

- 55 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 45 ДФЕС и член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО, трябва да се тълкуват в смисъл, че приемащата държава членка е длъжна да предостави разумен срок на гражданин на Съюза — като този срок започва да тече от момента, в който гражданинът на Съюза се регистрира като търсещо работа лице — за да може той да се запознае с подходящите за него предложения за работа и да вземе необходимите мерки, за да бъде нает на работа.

През този срок приемащата държава членка може да изисква търсещото работа лице да представи доказателства, че търси работа. Едва след изтичането на посочения срок тази държава членка може да изисква търсещото работа лице да докаже не само че продължава да търси работа, но и че има реален шанс да бъде наето на работа.

Подписи